

Bernardinov „odpad od viery“ podľa kroniky z Modeny Dokument 1.11

Tommasino de' Bianco – „Lancellotti“
Poznámky k februáru 1541 a k októbru 1542

Kronikár z Modeny – „Lancellotti“ podáva správu hneď o troch z najskorších kapucínskych kazateľoch, sú to: Giuseppe da Ferno (1538 – 39), Antonio da Pirenolo (1540) a – i keď len krátko – Bernardino Ochino da Siena (1541 – 42). Prvý príspevok o poslednom z nich zobrazuje, akým bol vtedy tento ľudový kazateľ známym a žiadaným: V samom meste a medzi mestami vznikali konkurenčné boje, aby mohli počúvať tohto kapucína. O pol druhu roka neskôr zisťuje a neveriacky krúti hlavou ten istý kronikár, že brat (a úradujúci generál rádu!) – ktorý stál pred ľudom bosý a v zimnom habite – sa vraj pridol k „heretickým luteránom“.¹

2168 V spomínaný deň (pondelok, 28. február 1541). V toto ráno, pondelok pred Popolcovou stredou, kázal v Dóme (v Modene) brat Bernardino zo Sieny, z rádu kapucínov. Prišiel z Bologne a bol na ceste do Milána, aby tam kázal. Bolo tam také množstvo ľudí, že sa tam sotva dalo stáť; a prítomná bola aj celá Akadémia. Chceli, aby v tomto pôstnom čase zostal kázať v Modene a že mu vopred určený páter od karmelitánov prenechá svoje miesto. Prehovorili spomínaného pátra, aby ho nechal kázať, a ten uzrozumený prehlásil, že nech káže. Tiež pán miestodržiteľ sa nechal prehovoriť, taktiež pán ekonóm a mnohí ďalší. Aj akademici išli do San Pietra, kde bol spomenutý brat Bernardino ubytovaný, aby ho poprosili, nech v tento pôstny čas zostane a káže. Taktiež bol o to požiadaný priorom karmelitánskeho kláštora v mene jeho kazateľa a pánom Carolom Codebom a mnohými ďalšími občanmi mesta. Ale on nechcel a povedal, že by nechcel byť neverný mestu, kam má ísť a kázať, totiž Milánu, a tak sa títo vrátili naspäť domov. Ja, Tomasino Lancelloti, ktorý toto zapisujem, som bol pri tom.

Zdá sa mi, že tieto veci sa nestali z opravdivej viery, ale z konkurenčných pohnútok: Keďže bratia zo Sant'Agostina nesmú kázať, ich priaznivci z Karmelu nechcú, aby tento kázal (a je to významný človek, totiž brat Gian Battista di Granelli z Mantovy, nazývaný „Il Granella“); ale žiadnym spôsobom mu v tom nemohli zabrániť. Podľa mňa by sa mal každý uspokojiť so svojimi úlohami a ostatných nechať konať svoje povinnosti; a okrem toho by nemalo prevládať pozemské nad duchovným.

2169 V daný deň (v nedeľu, 1. októbra 1542). Hovorí sa verejne, a hovorilo sa to už pred dvadsiatimi dňami, že kapucínsky brat Bernardino, ktorý pred niekoľkými mesiacmi kázal v Dóme bosý a v sivom zimnom habite, išiel do krajiny heretických luteránov. Lebo pápež napísal kardinálovi Contarinovi, legátovi z Bologne, aby ich z mesta Lucca, kde sa zdržiavali, nechal prísť do Bologne a tam ich ihneď nechal zatknúť a zatvoriť do väzenia. A tak to on vykonal – ale po tom, čo sa hovorí, napísal mu tajne, aby neprišli, lebo bude voči nim použité násilie, ak budú odporovať vôli pápeža. Oni hneď šli inou cestou a vyhli sa zatknutiu. Contarino bol u pápeža obvinený, náhle ochorel a skoro nato zomrel; niektorí sú presvedčení o tom, že ho nechali zomrieť

¹ Talianský text prekladal Hanspeter Betschart zo Švajčiarskej provincie.

úmyselne; čitateľ, uvedom si, že aj on, hoci bol učený, nezaujal k tomu žiadne jednoznačné stanovisko.

Vraví sa, že on (Ochino), káže v Graubündene, a spolu so svojimi druhmi koná veľké veci.

„Apostáza“ generálneho predstaveného a široko-d'aleko známeho ľudového kazateľa vyvolala takú búrku, že túto mladú reformu takmer zobrala preč so sebou. Všade zaobchádzali s bratmi už len ako s pokrytcami a bludármi. Almužny už neboli. Niektorí kapucíni sa vrátili k observantom. Pápež Pavol III., ktorému Ochino ušiel, vraj v Spolete povedal pri pohľade na kapucínsku pustovňu: „Čoskoro nebudú ani kapucíni, ani kapucínske kláštory“.²

² Citát z : Lazaro Iliarte, Der Franziskusorden. Handbuch der fanziskanischen Ordengeschichte, Altötting 1984, 158.
K Ochinodej ďalšej ceste: viď dole , časť 6, dokument 6.3, ako aj TRE 25, Berlin-New York 1995, 1 – 6.